

**WYDZIAŁ PSYCHOLOGII
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO**

SPECJALIZACJA
**PSYCHOLOGIA
WYCHOWAWCZA**

kierownik specjalizacji
dr hab. Grażyna Ktra
ktra@psych.uw.edu.pl

Główne kategorie działań psychologa wychowawczego w środowisku wychowawczym (w szkole)

- ▶ **Monitoring** – wiedza o rozwoju, relacjach społecznych i problemach wychowawczych oraz obserwacja przebiegu wychowania i sytuacji wychowawczych
- ▶ **Promocja** – kompetencje społeczne, podmiotowość i samoregulacja
- ▶ **Psychoprophylaktyka** – zaburzeń zachowania i rozwoju, trudności w nauce
- ▶ **Interwencja** – trudności w nauce, konflikty rówieśnicze i dziecko – wychowawca, mediacje w środowisku rodzinnym i szkolnym, poradnictwo wychowawcze i rodzinne

Czego uczy my w ramach specjalizacji?

- Kontakt z dzieckiem, młodym człowiekiem, osobą dorosłą (nauczycielem, rodzicami), z małą i większą grupą
- Metod diagnozy (np. rozwoju, rodziny, trudności w uczeniu się)
- Pracy z grupą
- Poradnictwa wychowawczego
- Psychoprofilaktyki i doradztwa zawodowego dla młodzieży
- Rozwiązywania konfliktów w szkole
- Pracy reedukacyjnej z dziećmi i młodzieżą
- Pracy terapeutycznej i psychoedukacyjnej z rodziną
- Organizowania środowiska szkolnego dla potrzeb dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- Współpracy z nauczycielem

Do jakiej pracy przygotowujemy?

Psychologa szkolnego – czyli psychologa „**pierwszego kontaktu**” dla uczniów (przedszkolaków), nauczycieli oraz rodziców

Psychologa wychowawczego w poradniach oraz punktach konsultacyjnych (publicznych i niepublicznych) - czyli **psychologa - eksperta** od procesu wychowawczego

Co oferujemy studentom naszej specjalizacji?

- ▶ Zajęcia w małych grupach - głównie ćwiczenia
- ▶ Możliwość zdobywania doświadczeń praktycznych (w placówkach ćwiczeń)
- ▶ Zdobycie przygotowania pedagogicznego – które jest warunkiem podjęcia pracy w instytucjach oświatowych

Jaki jest program specjalizacji?

- ❖ Program obejmuje 435 godz. zajęć obowiązkowych (48 ECTS)
- ❖ Wszystkie zajęcia zaliczane są na ocenę
- ❖ W programie są 2 wykłady (30 godzin), szesnaście rodzajów ćwiczeń (od osób ubiegających się o zaświadczenie potwierdzające przygotowanie pedagogiczne wymagana jest realizacja praktyk - 120 godz.)
- ❖ Ocena ze specjalizacji stanowi średnią arytmetyczną ocen ze wszystkich zajęć specjalizacyjnych

WYKŁADY

➤ Psychologii wychowania i edukacji (30 g.)

dr hab. Grażyna Katra

- Prezentacja zagadnień i zjawisk będących w zainteresowaniu psychologii wychowania i szeroko rozumianej edukacji, stworzenie ram pojęciowych dla zagadnień praktycznych podejmowanych na innych kursach wchodzących w skład specjalizacji.

➤ Problemy wychowawcze dzieciństwa i dorastania na tle teorii rozwoju dziecka (30 g.)

dr hab. Grażyna Katra

- Omówienie podstawowych procesów rozwojowych oraz powszechnych i specyficznych problemów wychowawczych, charakterystycznych dla poszczególnych stadiów rozwoju na tle wybranych teorii typowego rozwoju.

- ❖ **Problemy wychowawcze dzieciństwa – diagnoza, zapobieganie i wczesna interwencja (30 g.)**

dr Julia Barlińska

analiza poszczególnych etapów rozwoju punktu widzenia zadań, jakie stawiane są przed dziećmi przez otoczenie społeczne oraz potencjalnych problemów wynikających niemożności sprostania tym zadaniom; realizacja zadań w placówkach oświatowych

- ❖ **Podstawy poradnictwa wychowawczego (2 x 30 g.)**

prof. dr hab. Elżbieta Dryll

umiejętności warsztatowe niezbędne w pracy indywidualnej z dzieckiem, dorastającym, rodzicem; wywiad, rozmowa, wybrane techniki diagnostyczne

- ▶ Wybrane formy pracy terapeutycznej z rodzinami (2x30 g)

dr hab. Anna Cierpka

pierwszy kontakt z rodziną, diagnozowanie systemu rodzinnego oraz formułowanie planu pracy, wybrane metody pracy z rodzinami w ujęciu teorii systemowej

- ▶ Diagnoza trudności szkolnych i terapia pedagogiczna (45 g.)

dr Aneta Miękiś

diagnozowanie i praca reedukacyjna z uczniami mającymi trudności w nauce; działania profilaktyczne wobec dzieci przedszkolnych z grupy ryzyka zaburzeń dyslektycznych

► Praca psychologa z grupą (30 g.)

mgr Monika Gregorczuk

przybliżenie zagadnień dynamiki grupy, zasad i technik pracy z grupą, różnych form pracy z grupą uczniów, nauczycieli, rodziców (projektowania i realizowania różnych typów programów)

► Rozwiązywanie konfliktów w szkole (45 g.)

mgr Inga Borzęcka

idea konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, procedury mediacji w sytuacjach konfliktów w rodzinie i w szkole, specyfika roli mediatora, umiejętności mediowania w sytuacjach konfliktu

► Praca psychologa z nauczycielami (30 g)

dr Karolina Małek

rozpoznanie kontekstu zawodowego nauczycieli i identyfikacja obszarów współpracy z psychologiem czyli m.in. psychoprofilaktyka zawodu nauczyciela, wspomaganie kluczowych kompetencji nauczycieli dla realizowania zadań wychowawczych i dydaktycznych; metody pomocy i interwencji wobec problemów doświadczanych przez nauczycieli

► Specjalne potrzeby rozwojowe w edukacji (30 g)

mgr Agnieszka Sternak

zapoznanie ze specjalnymi potrzebami uczniów z deficytami rozwojowymi lub z talentami, które mogą utrudniać realizację zadań rozwojowych w instytucjach oświatowych oraz z oddziaływaniami skierowanymi na jednostkę i na środowisk, w tym ze strategiami włączającymi osoby o nietypowym rozwoju i ich nauczycieli, wychowawców w proces nauczania

► Psychoprofilaktyka zachowań problemowych młodzieży (15 g.)

dr hab. Grażyna Katra

działania zapobiegawcze kierowane do grup ryzyka (np. do młodzieży zagrożonej narkomanią), oraz ograniczanie negatywnych konsekwencji zachowań ryzykownych

► Doradztwo zawodowe (15 g)

dr hab. Grażyna Katra

zapoznanie się z koncepcjami kariery zawodowej oraz metodami doradzania w zakresie decyzji zawodowych

- ▶ **Po co komu szkoła? – pedagogiczne koncepcje pracy nauczyciela (15 g)**

dr Karolina Małek

poznanie podstawowych osiągnięć pedagogiki (w szczególności pedeutologii), próbie sformułowania ich oceny z punktu widzenia psychologii, wreszcie określeniu, w jaki sposób psycholog może pracować z nauczycielami wykształconymi (przy ich większej lub mniejszej świadomości tego faktu) w omawianych nurtach

Wie:

- ❖ czym jest proces wychowawczy i oddziaływania wychowawcze, środowisko wychowawcze;
- ❖ jakie wyzwania i problemy wychowawcze wiążą się z poszczególnymi okresami rozwoju wychowanka,
- ❖ jakie są sposoby projektowania i prowadzenia wybranych działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej,
- ❖ jakie potrzeby indywidualne i edukacyjne ma dziecko o nietypowej ścieżce rozwoju i na czym polega edukacja włączająca,
- ❖ jaka jest specyfika konfliktów na terenie szkoły i jakie strategie można stosować w celu ich rozwiązywania.

Umie:

- adekwatnie dobrać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych i wychowawczych,
- scharakteryzować (rozpoznać) najpowszechniej występujące trudności wychowawczych dzieci w różnym wieku oraz opisać ich złożone uwarunkowania,
- zaplanować interwencję dla przypadku najpowszechniej występujących trudności dzieci w różnym wieku, z uwzględnieniem różnych adresatów interwencji,
- przeprowadzić postępowanie diagnostyczno-korekcyjne z dziećmi i rodzinami doświadczającymi indywidualnych problemów czy trudności wychowawczych, z jakimi spotyka się psycholog pracujący w oświacie
- przeprowadzić rozmowę diagnostyczną z nauczycielem.
- zaplanować oddziaływania skierowane do nauczycieli w obszarze profilaktyki, interwencji, promocji.

Efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych (przykłady)

Potrafi:

- ▶ budować relacje oparte na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej,
- ▶ porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w środowisku szkolnym,
- ▶ pracować w zespole, pełnić w nim różne role oraz współpracować z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej,
- ▶ z szacunkiem odnosić się do ludzi niezależnie od płci, orientacji seksualnej, poziomu edukacji, grupy społecznej i wyznania,
- ▶ respektować obszary kompetencji innych osób zarówno w środowisku rodzinnym jak i szkolnym,
- ▶ poddawać krytycznej refleksji stosowane metody dydaktyczne, uwzględniając złożoność kontekstu edukacyjnego i je przekazywać mając na względzie dobro wszystkich stron.

Warunki konieczne?

Ukończenie specjalizacji - Psychologia Wychowawcza

(zaliczenie wszystkich zajęć)

Zaliczenie kursów:

- ❖ **emisja głosu** (ćwiczenia),
- ❖ **dydaktyka ogólna** (wykład lub konwersatorium)

oraz

120 godzin praktyk w placówce edukacyjno-wychowawczej

Nie proponujemy niczego łatwego

ale

tworzymy warunki do zdobywania wielu doświadczeń praktycznych, dzięki czemu nasi absolwenci bardziej świadomie wybierają miejsce pracy i nie czują się bezradni, gdy zaczynają pracę zawodową.

Fragmenty opinii zbieranych od naszych absolwentów

„Specjalizację oceniam na plus, dała nie tylko dużo narzędzi, ale też praktycznej wiedzy, chociaż niektóre zajęcia mogłyby zawierać więcej treści.”

„Świetne zajęcia z panią dr. Miękisz, bardzo praktyczne. Cudowne zajęcia z panią dr. hab. Cierpką - niezwykle rozległa wiedza na temat wspierania rodzin, solidna teoria plus umiejętności praktyczne. Bardzo cenne zajęcia "Po co komu szkoła" oraz "Praca psychologa z grupą". Nieocenione zajęcia praktyczne z profesorem Dryll - połączone ze stażem w szkole podstawowej - dla mnie najważniejsze zajęcia.”

„Specjalizacja bardzo na plus, szczególnie że daje uprawnienia pedagogiczne, które są przez pracodawcę albo wymagane albo przynajmniej dobrze widziane 2. Najcenniejsze zajęcia to te praktyczne: mediacje, z prof. Cierpką i z prof. Dryll 3. Więcej praktyki. Każde zajęcia powinny mieć jakiś praktyczny element, teoria wiadomo też jest potrzebna, ale nie powinna przeważać.

Generalnie myślę, że na plus byłoby wyszkolić studentów, jak mają reagować w sytuacjach kryzysowych - jak rozmawiać z dziećmi z myślami samobójczymi, samookaleczeniem się, przerobić dokładnie jak zakłada się niebieską kartę.”

Dziękuję !